

UZASADNIENIE

A. U. został oskarżony o to, że od listopada 2015 roku do 28 czerwca 2016 roku w B., w lokalu przy ul. (...) urządził gry na czterech automatach wbrew art. 14 ust. 1 i art. 23a Ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych oraz w tym samym czasie i miejscu prowadził reklamę gier hazardowych, wbrew art. 29 powołanej wyżej ustawy tj. o przestępstwo skarbowe z art. 107 § 1 kks i art. 110a § 1 kks.

Wyrokiem z dnia 14 września 2017 r. w sprawie o sygn. akt II K 114/17 Sąd Rejonowy w Bełchatowie – w miejsce zarzuczonego czynu – uznał A. U. za winnego tego, że:

1. będąc prezesem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., zajmującym się sprawami gospodarczymi wymienionej osoby prawnej, wbrew art. 6 ust. 1 Ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych urządził, a następnie prowadził w okresie od listopada 2015 roku do 28 czerwca 2016 roku w lokalu przy Placu (...) w B. gry na czterech automatach w ten sposób, że na podstawie umowy o najem powierzchni udostępnił w/w automaty do eksploatacji, pomimo nie posiadania przez spółkę (...) koncesji lub zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie gier na automatach, tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 107 § 1 kks w zw. z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych w zw. z art. 9 § 3 kks i za tak opisany czyn, na podstawie art. 107 § 1 kks wymierzył mu karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych ustalając wartość jednej stawki na kwotę 100 zł;

2. będąc prezesem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., zajmującym się sprawami gospodarczymi wymienionej osoby prawnej, wbrew art. 29 ust. 1 Ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych prowadził reklamę gier na automatach poprzez umieszczenie w okresie od listopada 2015 roku do 28 czerwca 2016 roku na zewnątrz lokalu przy Placu (...) w B. napisów z symbolami graficznymi związanymi z grami na automatach tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 110a § 1 kks w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych w zw. z art. 9 § 3 kks i za tak opisany czyn, na podstawie art. 110a § 1 kks wymierzył mu karę grzywny w liczbie 80 stawek dziennych ustalając wartość jednej stawki na kwotę 100 zł;

Za zbiegające się przestępstwa oskarżonemu wymierzono karę łączną grzywny w liczbie 100 stawek dziennych ustalając wartość jednej stawki na kwotę 100 zł, obciążono go kosztami postępowania i wymierzono opłatę.

Powyższy wyrok na korzyść oskarżonego zaskarżył jego obrońca zarzucając Sądowi I instancji:

- uchylenie się od analizy i oceny całokształtu materiału dowodowego, w szczególności poprzez pominięcie zapadłych na gruncie tożsamyh lub podobnych stanów faktycznych orzeczeń umarzających postępowania i uniewinniających oskarżonego i wskazujących na jego uzasadnione przekonanie o legalności prowadzonej działalności ;

- błędnego przypisania oskarżonemu realizacji znamion podmiotowej strony czynu z art. 110a § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

Autor apelacji zarzucił nadto obrazę przepisów postępowania – art. 4 kpk, 7 kpk i 410 kpk poprzez:

- pominięcie faktu, iż oskarżony pozostawał w usprawiedliwionym przekonaniu legalności działalności prowadzonej przez (...) sp. z o.o. w związku z funkcjonowaniem tzw. „okresu przejściowego” zapewnionego mocą art. 4 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. nowelizującej Ustawę o grach hazardowych, a skutkującego pozostawieniem przez Ustawodawcę określonego czasu na dostosowanie się podmiotów prowadzących działalność w zakresie m.in. art. 6 ust. 1-3, a więc i Spółki (...) do wymogów narzuconych ustawą;

- powzięcie nieuzasadnionego logicznie przekonania, że zachowanie oskarżonego cechowało się umyślnością, skoro wykładania przepisów, których naruszenie mu zarzucono, rodziła wątpliwości w orzecznictwie, a znane oskarżonemu opinie autorytetów prawniczych zyskiwały potwierdzenie w dotyczących go orzeczeniach sądów powszechnych;

- przyjęcie w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia jako okoliczności przemawiającej na niekorzyść oskarżonego ustalenia, że działał on w sposób zorganizowany i przemyślany oraz mający na celu wykorzystanie obowiązującej sytuacji prawnej, jakie w świetle załączonych do akt orzeczeń uniewinniających go od popełnienia czynu z art. 107 § 1 kks jest pozbawione podstaw;

- bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych o przesłuchanie świadków powołanych na okoliczność ustalania stanu wiedzy i świadomości prawnej oskarżonego rzutuujących na ocenę podmiotowej strony zarzucanego mu przestępstwa.

Wskazując na powyższe, apelujący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i wydanie rozstrzygnięcia uniewinniającego.

W toku rozprawy apelacyjnej nowoustanowiony obrońca oskarżonego popierał apelację swojego poprzednika, a przedstawiciele Prokuratury i Naczelnika Łódzkiego Urzędu Celno-Skarbowego wnieśli o jej nieuwzględnienie i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku. Oskarżony w rozprawie odwoławczej nie wziął udziału.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wywiedzione w niej zarzuty miały charakter polemiczny i w całości bazowały na takiej interpretacji stanu prawnego, jaka w okresie objętym zarzutem straciła na znaczeniu i nie mogła okazać się skuteczna.

Poza sporem jest, że spółka (...) nigdy nie legitymowała się koncesją ani zezwoleniem uprawniającym do prowadzenia gier na automatach, a zatem nie może ulegać wątpliwości, że nie była ona adresatką art. 4 Ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych (Dz.U. 2015, poz. 1201). Ten eksponowany w apelacji przepis, mający w zamyśle jej autora sanować działalność prowadzoną przez w/w Spółkę w tzw. okresie dostosowawczym (mającym trwać do 1 lipca 2016 r.) dotyczył wyłącznie tych podmiotów, które pod rządami przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie wspomnianej nowelizacji prowadziły, zgodnie z nimi, działalność w zakresie urządzania gier hazardowych na podstawie koncesji lub zezwolenia. Wniosek taki narzucały już tylko reguły wykładni językowej, a jego słuszność zyskała potwierdzenie w stanowisku Sądu Najwyższego prezentowanym m.in. w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2016 r., sygn. I KZP 1/16 (publ. - portal orzeczeń SN). Trudno w zgodzie z logiką bronić tezy, że do oskarżonego docierały jedynie te wypowiedzi orzecznictwa, które były zgodne z jego własną interpretacją wątpliwości narosłych wokół przepisów ustawy hazardowej. Słusznie zresztą Sąd Rejonowy zauważył, że A. U. nie czynił nic, aby dostosować Spółkę do wymogów wprowadzonych ustawą nowelizującą. Musi to utwierdzać w przekonaniu, że faktyczną podstawą jej funkcjonowania była powszechnie znana niespójność stanowisk co do skutków prawnych naruszenia trybu legislacyjnego, a zwłaszcza pominięcie obowiązku notyfikacyjnego, podczas uchwalania aktu prawnego normującego zasady urządzania m.in. gier na automatach. Innymi słowy, gospodarczy (...) Spółki (...) opierał się w całości na jednej z dwóch koncepcji prawnych, które na pewnym historycznym już etapie obowiązywania Ustawy z 19 listopada 2009 r. były względem siebie konkurencyjne. Rzecz jednak w tym, że kontrowersje narosłe wokół materii prawnej związanej z grami hazardowymi były sukcesywnie usuwane poprzez interwencje Ustawodawcy i kolejne wypowiedzi orzecznictwa, w tym TSUE. W konsekwencji tego, w okresie objętym zarzutem oskarżony musiał już zdawać sobie sprawę nie tylko z tego, że wyraźnie kształtuje się jednolita linia orzecznicza stojąca w opozycji do korzystnego dla branży hazardowej postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie II KK 55/14 (OSNKW 2015, Nr 4, poz. 37), ale również z tego, że lansowane przez niego dotychczas stanowisko co do warunków reglamentacji prawnej gier na automatach może być błędne. Nie sposób było nie wysnuć takiego wniosku, skoro poza akcentowanymi w apelacji korzystnymi dla oskarżonego rozstrzygnięciami zapadającymi na gruncie analogicznych stanów faktycznych zapadały przeciwko niemu również wyroki skazujące, przy czym pierwszy nieprawomocny wyrok tego rodzaju zapadł już 14 lipca 2015 r. Podobną wymowę miały decyzje urzędów celnych ustawicznie kwestionujących działalność (...) Sp. z o.o. i zatrzymujących należące do niej automaty. Warto zauważyć, że z załączonego do apelacji postanowienia Naczelnika Urzędu Celnego z L. z dnia 15 marca 2016 r. jasno wynika, że podstawą umorzenia postępowania w sprawie urządzania i prowadzenia gier na automatach było pozostawanie

sprawcy w usprawiedliwionej nieświadomości karalności czynu. Należy zatem skonstatować, że na ten sam argument nie można skutecznie powoływać się w nieskończoność. Przeciwnie, z powołanego orzeczenia wypływał wniosek, że kontratyp wskazany w art. 10 § 4 kks może chronić przed odpowiedzialnością prawną dopóty, dopóki nieświadomość karalności czynu jest usprawiedliwiona. Skoro zatem oskarżony, jako osoba zajmująca się sprawami spółki (...) prowadził gry na automatach do 28 czerwca 2016 r. to staje się oczywiste, że w pełni świadomie ignorował liczne sygnały podważające przekonanie o legalności i niekaralności zachowania przypisanego mu w zaskarżonym wyroku. Poczynione w tym zakresie ustalenia i oceny Sądu Rejonowego nie budzą zastrzeżeń logicznych i tym samym pozostają pod ochroną art. 7 kpk. Jest przy tym rzeczą oczywistą, że ocena podmiotowej strony przestępstwa należy do Sądu, a nie do świadków, jak sugerowano w apelacji kwestionując zasadność oddalenia złożonego na w/w okoliczność wniosku dowodowego.

W świetle powyższego, argumenty wywiedzione w skardze apelacyjnej, a dotyczące występku z art. 107 § 1 kks nie mogą zostać uznane za przekonujące.

Pozbawione racji jest również twierdzenie, że oznaczenia i znaki graficzne znajdujące się na zewnątrz lokalu, w którym prowadzone były gry na automatach nie wyczerpują definicji reklamy gier hazardowych tj. gier na automatach, w rozumieniu art. 110a § 1 kks i skorelowanego z nim przepisu art. 29 Ustawy o grach hazardowych. Zgodnie z ust. 6 ostatniego z przywołanych przepisów - reklamą gier cylindrycznych, gier w karty, gier w kości, zakładów wzajemnych lub gier na automatach jest publiczne rozpowszechnianie znaków towarowych lub symboli graficznych i innych oznaczeń z nimi związanych oraz nazw i symboli graficznych podmiotów prowadzących działalność w zakresie wskazanych gier i zakładów, a także informacji o miejscach, w których takie gry lub zakłady są urządzone, jak również o możliwościach uczestnictwa w nich. Napisy i symbole graficzne na banerze umieszczonym nad drzwiami wejściowymi do lokalu, w którym urządzone były gry na automatach ewidentnie nawiązywały do rozrywki natury hazardowej i były eksponowane publicznie, a więc w sposób zapewniający dostępność dla szerokiego grona odbiorców. Stanowiły formę publicznego zachęcania do uczestnictwa w grach hazardowych zachowując charakter perswazyjny, agitacyjny i propagandowy. Sąd Rejonowy nie popełnił więc błędu przypisując oskarżonemu występki z art. 110a § 1 kks, a zaprezentowany w tym zakresie wywód, oparty na prawidłowej ocenie materiału dowodowego w pełni zasługiwał na aprobatę.

Na marginesie można zasygnalizować, że w nieodległej przeszłości Sąd Okręgowy zajął podobne stanowisko co do realizacji znamion występku z art. 107 § 1 kks i art. 110 a § 1 kks na bazie zbliżonego stanu faktycznego w postępowaniu o sygn. akt IV Ka 787/17 dotyczącym osoby A. U.. Żadne uzasadnione racje prawne nie przemawiają za odmienną oceną okoliczności czynów przypisanych oskarżonemu w zaskarżonym wyroku, toteż prezentowane uprzednio wywody uznać należy za aktualne (v. wyrok Sądu Okręgowego z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie IV Ka 787/17).

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji obciążając oskarżonego na podstawie przepisów przywołanych w wyroku opłatą za drugą instancję i wydatkami za postępowanie odwoławcze.